

Lex Pott ©floorknaapen.

LEX POTT

Dialogoog tussen natuur en cultuur

Voor de generatie conceptuele ontwerpers was het idee achter hun ontwerp cruciaal. Dat verhaal bepaalde de uiteindelijke vorm. Inmiddels is er een nieuwe generatie die zijn legitimatie zoekt in het materiaal en het maakproces. Deze jonge alchemisten schakelen de natuur in als vormgever. Lex Pott (°1985) is een markante vertegenwoordiger van deze generatie. Hij zoekt een balans tussen natuur en technologie, tussen ambacht en industrie.

TEKST: PETER VAN KESTER

Kan je de kracht van de zon inzetten om uit zand glazen schalen te maken? Wat gebeurt er als je de zwaartekracht magnetisch manipuleert? Als kleurpigmenten zich via de bodem van een keramische vaas langzaam verspreiden? Als de wind een breimachine aanjaagt en de vorm van het breisel bepaalt? Als je granulaat verhit in een ballon zodat het zijn eigen weg zoekt? Of metalen natuurlijk laat oxideren? Boeiend aan deze benadering is dat de vorm vooraf nauwelijks vaststaat. Al experimenterend worden deze ontwerpers verast door de processen die zij in gang zetten: oxidatie, kristallisatie, absorptie, magnetisme, elektrolyse en polymerisatie. Met spontane cadeautjes van Moeder Natuur.

Beeldende kunst als inspiratiebron

Duurzaamheid was de motor bij Lex Pott. 'Ik geloof in de duurzaamheid van een goed idee. In producten die levenslang meegaan. Misschien zijn die duurzamer dan ecologisch verantwoorde dingen die je na een half jaar weggooit?' zegt Pott in zijn atelier, een industriële loods aan de rand van Rotterdam. Hij groeide op in een artistiek milieu. Beide ouders waren kunstenaar. Tijdens een eindexamenpresentatie op de Design Academy viel het kwartje: dat wilde hij ook opdat hij ervan zou kunnen leven. Hij beweegt voortdurend tussen het autonome en het toegepaste. Beeldende kunst is een grote inspiratiebron. Bijvoorbeeld de Italiaanse beeldhouwer Giuseppe Penone. "Die legt in zijn beelden de essentie van bomen bloot. Zo treffend dat je veel informatie krijgt. Penone toont de boom in de boom."

Pott studeerde in 2009 cum laude af met een kast, waarin hij de contouren van een boom verwerkte. Een douglas spar die speciaal voor hem werd geveld. Hij zaagde er rechte planken uit, maar liet de bast intact zodat de boom herkenbaar bleef. Het maakte de kast ontroerend en poëtisch. Het

linkerpagina
'Fragments of Nature', 2009, Europese eik/Douglas spar.

links
'Fragments', 2015, Belgische blauwsteen en marmer. Opdracht: The Future Perfect. Foto: Lauren Coleman.

'True Colours & Tradition', 2015. Geoxideerd koper, staal, messing en aluminium. Opdracht: &Tradition.

onder
'Spring Schaar', 2015. Koper, messing, staal en chroom. Opdracht: Nomess and Wallpaper Handmade.

Lex Pott beweegt voortdurend tussen het autonome en het toegepaste.

was een stil protest tegen de verspillende industrie die hout tot rechte planken reduceert. 'Net als Penone probeer ik goed te kijken naar het materiaal. Die research levert vanzelf een onontkoombare vorm op.' 'Fragments of nature' bevatte ook tafeltjes, waarin de oorspronkelijke takken fungeren als poten.

Ook Ulrich Rückriem inspireert Pott. Deze Duitse beeldhouwer splijt grote blokken steen. Die voegt hij weer samen, waarbij boorgaten en breukranden zichtbaar blijven. In zijn collectie 'Stone and Industry' deed Pott iets vergelijkbaars. Hij maakte meubels uit blauwe hardsteen, maar polijfde de breukranden die tijdens het delven ontstaan, niet weg. Hun grillige vormen verzachten het harde karakter. Natuur en industrie gaan harmonisch samen. En er gaat minder materiaal verloren.

Geen fabriek

"Ik werk graag autonoom, maar wil mijn ontwerpen industrieel vermenigvuldigen," zegt Pott. Bijvoorbeeld zijn 'Spring schaar' uit 2015, ontworpen voor een Wallpaper presentatie in Milaan en in productie bij het Deense Nomess. "Draadmetaal springt steeds in zijn oorspronkelijke staat terug. Ik buitte dat uit en maakte een draadsilhouet, waarin snijbladen moesten komen. Maar geen smid die er zich aan waagde. Behalve de

jonge Reinier Hoving die er een dag over deed." Nu gebeuren de handelingen in enkele seconden industrieel en is de schaar betaalbaar. "Ik wil zoiets niet in eigen beheer maken, geen fabriek worden. Ik ontwerp liever nieuwe dingen!" Hoe natuurlijke processen boeiende kleuren opleveren, is te zien in de 'True Colours Vases'. Pott ontdekte hoe metalen organisch oxideren. Koper wordt prachtig groen, ijzer oranje-bruin, messing blauw en aluminium grijs. Het zijn de 'ware' kleuren van deze metalen. Hij ontwierp vervolgens metalen vazen en combineerde binnen iedere vaas beide 'staten'. Dus een gepolijste afwerking met een geoxideerde, natuurlijke huid. Een vergelijkbaar procedé paste hij, samenwerkend met David Derksen, toe in de serie spiegels 'Transcience Mirrors'.

Door de toevoeging van zwavel versnelden zij het oxidatieproces van het zilver (het 'weer'). Zo ontstonden velden van goud tot bruin, purper tot blauw, afhankelijk van de duur van de oxidatie.

Niet revolutionair maar evolutionair

Lex Pott heeft inmiddels een breed productscaal. Voor musea, particulieren en verzamelaars maakt hij unieke stukken. Maar steeds vaker ontwerpt hij voor de innovatieve Deense bedrijven Hay en &Tradition en het Nederlandse Forbo en Gelderland. Voor de jaarlijkse editie van 'Transitions', waarin ontwerpers plaatmateriaal uit de collectie van Baars & Bloemhoff gebruiken, ontwierp Pott het meubelsysteem Chroma. Pott: "Fabrikanten fineren hun meubels zodat het massief hout lijkt. Feitelijk is dit een oneigenlijk gebruik. Daarom bekleedde ik platen met Abet-laminaat in verschillende kleuren. Op de kopse kant plakte ik

goud- en koperlaminaat van Homapal. Zo ontstond een ruimtelijkheid die geen massief materiaal suggereert, waarbinnen aanzichten steeds veranderen en interessante, optische schaduwen ontstaan.”

“De groei van kleine zelfstandigen is een goede ontwikkeling. Deze ontwerpers kunnen kritisch blijven en met eigen middelen een persoonlijk DNA opbouwen. Zelf hun producenten zoeken, voor wie zij een frisse wind kunnen zijn.”

Als ontwerper voor Gelderland leerde Pott het bedrijf goed kennen. Omdat huizen steeds kleiner worden, groeit de behoefte aan compacte, maar comfortabele meubels. In zijn zitsysteem ‘Pillow’ combineerde hij de kwaliteiten van Gelderland, zoals hoogwaardige stoffering en (schuimen) binnenwerk. Pott: “Ik maakte er een soort kussen van dat ik in twee helften ‘sneed’ waarvan ik de zachte kanten aan de binnenzijde plaatste. Het is geen revolutionaire, maar evolutionaire bank. Ik vind het ook fijn dat Gelderland nog altijd in

boven
‘Transience X Transnatural’, 2015.
Geoxideerde, zilveren Spiegel. Opdracht: Transnatural.

rechts
‘Chroma Year’, 2015. Materiaal: Abet Laminati en Homapal. Opdracht: Baars & Bloemhoff. Foto: Raw Color.

links
'Clogs', 2017. Dennenhout. Opdracht door Studio Thomas Vailly.

onder
'Pillow', 2015. Modulair system. Opdracht door Gelderland.

“Dutch Design is nog altijd een sterk en levend begrip: ontwerpers maken een andere manier van kijken mogelijk.”

Nederland produceert.” De modulaire opzet van zeven onderdelen maakt allerlei combinaties mogelijk: behapbaar voor de fabrikant, betaalbaar voor de consument. Er komen binnenkort ook versies voor de projectmarkt.

Dutch Design wordt kunst

Gelderland geldt al jarenlang als een icoon binnen het Dutch Design. Hoe kijkt Pott naar de ontwikkelingen binnen dit Dutch Design?

“Dutch Design wordt steeds serieuzer genomen. Het krijgt in musea en exposities veel aandacht en is bijna gelijkwaardig aan kunst. Het is nog altijd een sterk en levend begrip: ontwerpers maken een andere manier van kijken mogelijk. Het is ook goed vertegenwoordigd in Milaan en dat opent deuren: 90 % van mijn werk ligt in het buitenland. Daartegenover dreigt er uitholling nu marketingmedewerkers overal design van maken: zelfs kaas wordt Dutch Design!”

Pott bespeurt een groeiend potentieel van kleine zelfstandigen. “Een goede ontwikkeling. Deze ontwerpers kunnen kritisch blijven en met eigen middelen een persoonlijk DNA opbouwen. Zelf hun producenten zoeken, voor wie zij een frisse wind kunnen zijn. Zo'n geleidelijke groei is veel beter dan een plotselinge sterrenstatus. Ik had geluk met ‘mijn’ producenten die liever naar een goed idee kijken dan naar een beroemde ontwerper.” Hij noemt ook ontwerpcollectief Envisions dat vooral research en materiaal-experimenten

doet. Het Spaanse Finsa dat MDF plaatmateriaal produceert, opende zijn deuren voor Envisions. Met als resultaat een spetterende presentatie in Milaan, waaruit veel energie straalde.

Design en mode

Zorgelijk vindt Pott de hoge omloopsnelheid van collecties. Design en mode schurken steeds dicht tegen elkaar aan. Dat ondermijnt de lange termijn. Producten moeten ook realistisch blijven. “Een T-shirt voor € 3 kan simpelweg niet.” Ook worden jonge ontwerpers door grote bedrijven benaderd om ‘even iets te ontwerpen’. Zonder betaling want ‘goed voor je naam!’ Daar moeten ze niet intrappen, maar hun vak beschermen. Ook ziet hij het ambacht uit Nederland verdwijnen. Ernstig want een ontwerper heeft de ideeën, maar goede ambachtsmensen moeten die visueel maken. “Ik geloof steeds meer in een hechte samenwerking tussen de verschillende partijen, waarin ieder zijn eerlijk deel krijgt: de ontwerper, de fabrikant, de detaillist en de consument!”

Meer weten

Bezoeken

'Change the system'
Boijmans van Beuningen
t/m 14-10

Lex Pott neemt tijdens de DDW
deel aan:

Dutch Invertuals
Post-Modern - Woes van Haaften
www.lexpott.nl